

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Hákóczi-út 30. Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házbiz. hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Világosi postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

A zsidók, a zsidónemesítések és a címkorság.

A hamisítatlan régi szép magyar világban híre sem volt annak a szinte példátlan címhóbortnak, amelynek eredete még alig pár évtizedre nyúlik vissza. A zsidóság egy része sok minden rossz tulajdonság mellett a címkorságot is belepopta a magyar közéletbe. A máriól-holnapra vagyont összeharácsló faj legtöbbje a címet is aszerint változtatta, amint neki éppen jól esett. A folyton kujtorgó csontos, rongyos zsidókból egy-két évtized „nagyságos” familiát nevelt, sőt már a „családfa” alapítója is felvette ezt a titulust (legalább is a cselédeivel így hivatja magát), amelyet valamikor csak igazán kiváltságos emberek viseltek.

A régi magyar nemesség „tekintetes” címénél meg sem állottak. Annál inkább törekedtek azonban a „magyar nemesség” megszerzésére. És sajnos, pénzért — mint mindent — úgy ezt is könnyen megszerezhették. Ezzel aztán a magyar nemesség szép nimbusza teljesen le is hanyatlott.

De hát furcsa is az nagyon, ha valakit, aki soha a magyar fajhoz nem tartozott, például a hadsereg elöljárója vagy posztó- és bakancsszükségleteinek a szállítása körül kifejtett tulbuzgó-ságaiért magyar nemesi rangra emeltek, holott ezt a kitüntetést régebben nem a szállítók, hanem a haza hősi védői kapták.

Már pedig azt, hogy a hadseregszállítók, ezek a legnagyobb részt zsidó kalmárok a haza sorsát csak legkevésbé is szem előtt tartanák, arra kevés a példa, de azt tudjuk, hogy fiainkat papirtalpu bakancsban küldték télviz idején a Kárpátok védelmére. És azon a címen, hogy hadsereg-zállítók, a katonai kötelezettség és a haza védelmezése alól is kiesnek.

A nagy vagyontelődés,

amelyet szertelen kepzsiságuk eredményezett, lertőző harással volt mindenre, ami magyar és különösen a régi magyar címeket és a magyar nemességet súlyesztették olyan, szinte nevetséges nivóra, mint akár csak a magyar irodalmat.

A kávéházi asztalok körül verekedték ki a címet, a nemességet.

Nagyon szomorú jelenség a zsidó faj szerepe a magyar közéletben és várjuk azt a tisztult magyar világot, mikor ismét az érdem jutalma lesz a cím. A valódi érdemé.

A bolsevik rendszer hajótörést szenvedett.

A bolsevik kormány visszatér a kapitalisztikus rendszerhez

Stockholm, június 7. A moszkvai kormány szikratáviratot intézett az összes szovjetekhez, melyben először ad olyan utasítást a szovjeteknek, hogy akciójukban irányadón a kapitalisztikus rendszerrel való kompromisszumot tartásuk. A moszkvai kormány kijelenti, hogy nem sikerült eddig az elvett javaknak a proletariatus között való szabályozott szétosztása. Hogy ez lehetővé váljék, elsősorban kompromisszumokkal kell dolgozni. Ez a szocialisztikus ideákkal ugyan látszólag ellentétben van, de a mostani helyzetben elkerülhetetlen. Ehhez a beisméréshez kapcsolódnak azután a magasabb fizetések, a polgarság bevonása a közösség érdekében való együttes munkába, ezenkívül a szabad versenyt is újra vissza kell állítani, hogy a termelés fokoztassék.

Ezzel a bolsevik kormány beismerte azt, hogy eddigi rendszere hajótörést szenvedett.

A német trónörökös hadcsoportja az offenzíva folyamán eddig 55,000 foglyot és 650 ágyút zsákmányolt.

Pontólétől nyugatra, az Aisnetól északra és a Savières területen helyi harc eseményekkel ellenséges földművek és árkok birtokába jutottunk. A tűzerégi harc sokszor élénk volt. Chateau Thierry a franciák romboló löve alatt állott.

A német trónörökös hadcsoportjának május 27-ke óta szerzett zsákmánya az eddigi megállapítások szerint több mint 55.000 fogoly, köztük 1500-nál több tiszt, több mint 650 ágyú és sokkal több mint 2000 géppuska.

A legutóbbi két nap alatt 46 repülőgépet és négy kötött léggömböt lőttünk le. A Richtofen-vadászraj tegnap tízenöt repülőgépet lőtt le. Berthold kapitány és Wenckhoff hadnagy 31-ik, Löwenhardt hadnagy 27-ik, Udet hadnagy 26-ik, és Kirstein hadnagy 21-ik és 22-ik légi győzelmet aratta.

Ludendorff,
első főszállásmester.

Német kérelem Köln kímélésére.

Berlin, június 7. A katolikus Kölnische Volkszeitung szerint Bonar Law az angol alsóházban kijelentette, hogy Németország kérelmet intézett az angol és francia kormányhoz, hogy Urnapján ne bombázzák Kölnöt. Az antant közös haditanácsa a kérelmet teljesítette.

A parlamentarizmus csődje.

Ösrégi időktől fogva három állami tényező: az államfő, az előkelők osztálya és a nép versenyez egymással a kormányzati hatalomért. A parlamentarizmusnak az lenne a feladata, hogy összhangba hozza a három faktor hatáskörét. Ugy látszik, — legalább elméletileg, — hogy a parlamentarizmus teljesen megoldja a régi problémát. De hiába, a német közmondásként, minden elmélet szürke, — s így amit a parlamentarizmus elméletileg kitalálásba helyez, — gyakorlatilag alig alig képes megvalósítani.

Lássuk közelebbről a parlamentarizmus teóriáját, illetőleg a parlamentarizmus elveit és főszabályait.

A parlamentáris kormányforma mellett az államfő nevezi ki a kormányfőfiakat. Ő hívja össze és oszlatja fel az országgyűlést. Ő erősíti meg az alkotott törvényeket. A nép választja be a parlamentbe a képviselőket, akik szabadonnyilvánított meggyőződéssel vitatják meg az ország ügyeit. A kormány élén álló miniszterek a parlamenttel szemben felelősséget vállalnak magukra. Az arisztokráciát képviselő felső háznak az a feladata, hogy mérsékelje az alsó ház túlkapásait.

A parlamentarizmusnak illetően összeállítás mintegy harmóniát létesít: az egyeduralom, az arisztokrácia és a demokrácia közt. Az államfő tulajdonképpen nem kormányoz, hanem csak uralkodik. A nép a képviselők választásával vesz részt a kormányban. Az arisztokrácia, mint a nagy birtoknak, az előkelő osztályoknak természetesen konzervatívizmus felé hajló képviselője, a radikálisoktól igyekszik a felsőházban távol tartani a nemzetet.

Ilyformán a parlamentarizmusban három, egymást kiegészítő, egymást ellensúlyozó tényező közt oszlik meg a kormányzati hatalom. A parlamentarizmus elejét veszi az államfő kegyuraságának, zsarnokságának; nem enged tért a főurak, az arisztokraták féktelenkedéseinek s a népet a tisztességes demokrácia balérai közé sorozza, megóvja az országot az demagógia, avagy az ennel is átkosabb anarchiától.

Ime, így fest a parlamentarizmus; — in theoria — de mit tapasztalunk in praxi? mire tanít bennünket a parlamentarizmus története?

Az uralkodóknak általános gyengéjük, hogy dinasztiajuk érdekeit folyton szem előtt tartják — pedig ezen érdekek nem mindig azo-

nosok az országival — s így a parlamenti kormányforma ellenére is megérik, hogy az uralkodó az ország érdekeit alá rendeli a dinasztia érdekeinek. Nem ad engedélyt oly törvényjavaslat tárgyalására, amely visszatetsző a dinasztia előtt. A nem grata personákat, bár ha tán tehetségeik és személyes tulajdonaik állami ügyek vezetésére destinálják őket, nem nevezi ki miniszterekké. A hadüzenet és békekötés jogát — bár az legközelebbi érdeklő a nemzetet — még ma is az uralkodó gyakorolja. Vannak nemzeti jogos kiváltságok, amelyek teljesülése, az uralkodó jóakarától függ. Tehát a parlamentarizmus mellett is bizonyos mérvű abszolutizmus gyakorolható a fejedelem.

Hasonlóképp a kormány is sok tekintetben illuzórikussá teheti a népet szabad választási jogát. Az országgyűlési többség nem mindig valódi többség, mert a kormány törvénytelen módon, vesztegetés és erőszakoskodás alkalmával szerzi meg a többséget. A kormány nem ritkán az ugynevezett korrupcióval tartja fenn magát. A kormányparti képviselők ott ülnek a kocsisokhoz, zsíros kocsikhoz jutnak, mert tüskönbozton keresztül követik a kormányt. A közigazgatásnak rutabbnál rutabb visszaélései felett szemmel huny a kormány, mert a választások idején nagy hasznát veszi a közegeknek. A bíróságoknak teljesen függetleneknek kellene lenni, de politikai jellegű ügyek elbírálásánál nyomást gyakorol a kormány az egyes bírókra, s ha a bíró a nyomás elől kitér, ezért csakhamar bűnhődni kell.

A nagy tőke üzelmével szemben csak elvélve fejt ki erélyt a kormány — mert sokszor rászorul a pénz embereire. Az álliberális-mussal is gyakran karöltve jár a kormány. Az egyházat, a vallást nem mindenkor védi meg a hitelenség, a vallástalanság ellen.

Ha a főrendház a kormány intencióinak nem kedvez, ha az alsóház által hozott valamely törvényt nem acceptálja a felsőház: akkor a kormány új főrendekeket nevez ki, hogy azok segítségével a felsőházban is megszerezze magának a többséget. Nemde, ez nem más, mint letörése, meghamisítása azon parlamenti elvnek, melyet a felsőház képvisel.

A parlamenti többségnek visszaélései ellen a kisebbség obstrukcióval szokott küzdeni. Rendes körülmények közt, ha a többség válekedése ellentétbe jó a fejedelmével, a kormány lemond, s a többségnek sem jut eszébe frontot csinálni az uralkodóval. Így volt ez azelőtt, de ép mostanában azt látjuk, hogy Tisza István többsége a megbukott munkapárt a fejedelmi akaratnak ellenszegülve, megakasztja a parlamenti működést. Hiába való vitákkal, alkudozásokkal telik el a drága idő. Egyetlen kérdés: a választói jog kérdése foglalkoztatja a parlamentet — sok fontos, vitás kérdés megoldása háttérbe szorul!

Az osztrák parlamentben is örökös civódások, örökös kormányváltást tapasztalunk. — Nemeslelkű királyunk hiába igyekszik minden jogos kívánalomnak törvényesen eleget tenni, — törekvéseivel célt nem érhet.

Hasonló állapotokat találunk a külföldön is.

Ime tehát a tapasztalás arról ta-

nuskodik, hogy a parlamentarizmus nem teremt ideális államkormányzatot. Nem képes teljesen megszüntetni a fejedelmi abszolutizmust. Nem nyújt elégséges garanciát a kormány visszalései ellen.

Mindezekhez vegyük hozzá, hogy a parlamentarizmus rendkívül sok költséget igényel. Százakra megy az országgyűlési képviselők száma, holott azok közül alig 30-40 van aktív szerepet, a többi pedig csak szavazni szokott. A miniszterek száma újabb időben mindegyre szaporodik. Nálunk a miniszter három évi működés után teljes nyugdíjban részesül. A választási visszaélések és a korrupció által szörnyű módon megrontja

a kormány a nép erkölceseit. A nagy tőke dédelgetésével, a szociálisták igazatáshoz nyújt tápot.

Nagyítás nélkül elmondhatjuk, hogy a parlamentarizmus csaknem mindenütt esődbe jutott. S az a csodálatos, hogy bár azt minden józan gondolkozású ember belátja, semmi oldalon sem merül fel az eszme: miként kellene a parlamentarizmust gyökeresen reformálni, avagy egy egészen új kormányformával helyettesíteni.

Pedig amilyen újabb kifogastalan kormányformát ki nem találunk: addig a világnak minden jók által ohajtott megújítását remélnünk nem lehet.

Dr. Kazaly Imre.

Érsekünk Zomborban.

(Saját tudósításunk.) Zombor városa lázas izgalommal várta Várady L. Árpád érseket. Az érsek Horváth Győző püspök, dr. Ráday Tibor kanonok és dr. Balogh Ernő főispán kíséretében érkezett meg szerdán este Zomborba. Fogadására összegyűltek a város notabilitásai teljes számmal. Ott voltak Kleiner Lajos polgármester, Trenka Kálmán főkapitány, dr. Margalits Ede nyug. egyetemi tanár, dr. Eperjessy Béla kuriai bíró, Baki Elek Alföldy Árpád és még nagyon sokan a város vezetősége és előkelőségei közül.

A vonat csekély késéssel érkezett be a zombori pályaudvarra. Az érsek kíséretével kiszállt az utolsó kocsiból. Hatalmas éljenriadal fogadta a diszbe érkezett főpásztort, akit az éljenzés megszűntével Kleiner polgármester üdvözölt rövid beszéddel. Az érsek pár szóval válaszolt az üdvözítő beszédre, azután kíséretével kocsira ült és behajtatott a városba.

Zombor utcái az ünnepi alkalomra fel voltak lobogóva az ablakokban virágok díszlettek s amerre csak elhajatott az érsek örömtől piros arcok és éljenzés kísérte. A templom előtt a papság és a leánykongregáció fogadta. A kongregáció nevében Metz Maca üdvözölte a főpásztort és gyönyörű virágcsokrot nyújtott át neki.

Másnap reggel fél 8 órakor csendes mise volt a plébánia-temp-

lomban. A mise alatt a kóruson Szánthó karmester dirigálása alatt Griessbacher miséjét énekeltek. Mise után kezdetét vette a bérmálás. Az érsek, Horváth püspök segédletével körülbelül 800 fiút bérmált meg.

A bérmálás után fennmaradt időt az érsek néhány látogatás fogadására fordított. Délután 4 órakor a leánykongregáció ünnepélyes tagfelvételénél vett részt az érsek, utána pedig a missziótársulat közgyűlésén elnökölt.

A közgyűlésen gyönyörű beszédet mondott a társadalmi élet két fontos alkotó eleméről, az igazságról és a szeretetről.

Az igazság — ugymond — nem elegendő a társadalom fenntartásához; szükséges hozzá még a szeretet is; az a szeretet, amely elhárít minden rangkülömbéget az egyszerű és szegény ember meg a gazda előkelő ember között. A szeretet az a hatalmas erő, amely a társadalom különböző pontjait egyformává teszi és lehetőséget nyújt a szegény embernek is a boldogulásra.

A közgyűlés után a városi és állami hivatalok küldöttségeit fogadta az érsek; este pedig nagy vacsora volt tiszteletére.

Ma reggel fél 8 órakor ismét csendes mise volt; utána 1200 fiúgyermeket bérmált meg az érsek.

Fő a tapintat!

— Még a mezőn is igazoltatják a munkásokat. —

(Saját tudósításunk.) Halomra jönnek a fölbíráások, hogy végezzünk mezei munkát, mert minden nap kincseket ér. A falusi nép egymással vetekedve korán reggeltől késő estig ápolja, gondozza mezei veteményeit és fáradságot nem ismer. Aggastyánok, nők, gyermekek „gyurják” a hinterlandi frontot és mindezt szívesen teszik, mert ismerik a nagy célt, melynek szolgálatában állnak. Annál rosszabbul esik nekik, ha jön egy rideg kéz, amely semmire sincs tekintettel, hanem végig gázol az ártatlan, mezei munkát végző gyermekek jóérzésén is.

Veprőd község határában cirkált jun. 1 én egy járór, úgy mondják, csendőrséghez beosztott katonajárőr, amely igazolásra szólított minden férfimunkást, de még a gyermekeket is. Természetes, hogy a mit sem sejtő gazda nem hordja magával az iratait a földre is és így sok kellemetlenség történt. Ha

magukkal hurcolták volna erőteljes fiatalembereket, nem szóinánk, de egy beteges 17 éves alkalmatlant, sőt egy 15 éves gyermeket is magukkal vittek. Straub Ferenc 15 éves gyermeket is csendőri kísérelék, mint valami szökevényt. Keresztúrra vitték — és nem a járási székhelyre: Kulára — lecsukták és egy napig minden falat kenyér nélkül hagyták szegény gyermeket. Csak másnap találta meg szülei a halálraégett gyermeket a keresztúri közszékházban.

Máskor, ha Veprőd határából Keresztúrra akarnak hurcolni embereket, talán mégis csak jó volna, ha ezt a veprődi előjárósággal tudatnák, mert mi köze Veprődnek Keresztúrhoz? Ha pedig pápaszem szükséges egy tízenöt éves gyermek fölismerésére, ilyen is lehet még nálunk kapni. Ha már rég kihirdették volna, hogy az ismétlőiskolás gyermekek is igazolvánnyal járjanak kukoricát ka-

pálni, ennek is biztosan lett volna és nem kellett volna egy munkanapot elrabolni tőle.

Hasonló esetek elkerülése végett ajánljuk e cikket az illetékes hatóságok figyelmébe. Mert megbecsüljük és méltányoljuk ugyan a járórok munkáját, de ebben az esetben talán mégis kissé túlságosan buzgón végezték munkájukat!

Rendelet a trafikokban!

— Visszavonják az engedélyeket. —

A dohánykiosztásoknál tapasztalt sokféle méltánytalanság megakadályozására a győri pénzügyigazgatóság végzést közölt a trafikosokkal, amelynek érdekes tartalma a következő:

Tudomására jutott az igazgatóságnak hogy a pénzügyminiszteri körrendelet szabályait a dohánykiosztások nem tartják be, amennyiben a fogyasztó közönséget nem látják el készletükhöz képest aránylagosan, hanem ismerőseiknek és hozzátartozóiknak aránytalanul nagy mennyiségű anyagot szolgáltatnak ki, minek következménye az, hogy a dohánymegrendelés napja után 2-3 nap múlva üzletükben semmiféle dohánygyártmányt kapni nem lehet.

Tudomására jutott az igazgatóságnak, hogy a dohánykiosztások, mihielyt az anyagot megkapják, üzletüket bezárva, nagyobb mennyiségű anyagot már előre külön becsomagolva félretesznek, hogy azt ismerőseiknek kiszolgáltassák; így természetesen, hogy a 2-3 nappal később vásárolni szándékozónak mi sem jut s azok előtt azzal védekeznek, hogy a tömegkiosztásokon minden elfogyott, holott az előre elkészített s nagyobb mennyiséget tartalmazó csomagok még csak azután kerülnek kiosztásra.

Tudomására jutott továbbá az igazgatóságnak, hogy egyes kiosztások a megrendelés után nagyobb készletet magánlakásaikba vitetnek át, s így otthon, — mint már történt is — és üzletükben is falusiakkal cserkereskedést üznek. Tudomására jutott az igazgatóságnak, hogy egyes dohánykiosztások a dohányanyagot kávéházi pincéreknek engedik át s ezért igen magas árakat kapnak azoktól.

Nyomatékosan figyelmeztetnek azért a dohánykiosztások, hogy a rendelkezésükre jutó dohányanyagot készletükhöz képest a lehető legarányosabban osszák szét és hogy a fent felsorolt, de bármily szabálytalanságtól saját érdekükben tartózkodjanak, mert az igazgatóság az ellenőrző pénzügyőri közlegeket a leghigorubbán utasította a hasonló természetű s tudomásukra jutó kihágások kiyo-mozására és bejelentésére s a kihágást elkövető dohányosok engedélyét az igazgatóság már az első esetben elvonja.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

NAPI HIREK.

Legfelsőbb elismerés. Az ellenséggel szemben kitűnő szolgálataért a legfelső dicső elismerést újlag kapta: **Katyanszky Éde** 6. honv. gy. e. bel. népfelkelő hadnagy, a legfelső dicső elismerést a kardok egyidejű adományozása mellett kapta **Reszely János** 6. honv. ezredbeli népf. hadnagy.

Kitüntetések. **Muesy György** 6. honv. népf. parancsnokságbeli népf. zászlós, az ellenséggel szemben kitűnő szolgálata elismerésül, **Kovács István** 6. honv. gy. e. bel. tart. egészségügyi zászlós, az ellenséggel szemben kitűnő és önfeláldozó szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet kapta.

Kongreganisták figyelmébe. A szabadkai Urak-Kongregációja a havi szentgyónását szombaton este 6 órakor végzi a barátok templomában. A sz. áldozás vasárnap reggel 7 órakor lesz ugyanott.

Uj bírák a Bácskában. Az igazságügyminiszter előterjesztésére a király **Szondi István** dr. zombori törvényszéki jegyzőt a kulai, **Nemesseghy Árpád** szabadkai törvényszéki jegyzőt a palánkai járásbíróvá, **Vágó Boriska** az Operaház tüneményes hangja új koloratúr énekesnője, **Abrahám Pál** zeneszerző, **Busfeketé László** konferanciér felleptével kedden — este fél 9 órakor — lesz a —

Sportünnepély Szabadkán. A 86-ik közös gyalogezred trachoma pótuszáda este 8 óra délután fél 5 órakor a Zombori uti sporttelepen, sportünnepélyt rendez. Belépődíj nincs. Önkéntes adományokat a Szokolyi-Othton javára fordítják.

A felső leányiskola és leánygimnázium évzáró ünnepélye a Lifka-moziban. A szabadkai m. kir. állami felső leányiskola és leánygimnázium évzáró Tompa Mihály emlékünnepét június 15-én délelőtt 10 órakor tartja a Lifka-Bioszkóp helyiségében. A műsor a következő: — 1. Tompa Mihály. Prologus. Irta az igazgató. Elmondja Nagy Iona VI. oszt. tanuló. 2. Gaudeamus igitur... karének. 3. Tompa Mihály születésének századik évfordulóján. Ünnepi beszéd. Mondja Mikó László tanár. 4. Tompa Mihály emlékezete. Lévay Józseftől Szavalja Vojnics Erzsébet V. oszt. tanuló. 5. Vándorol a göly. (Pósa Lajos — Lányi Ernő). Karének. 6. Előhang a Virágregékhez. Tompa Mihálytól. Szavalják Löwy Erzsébet és Taussig Magda VI. oszt. tanuló. A zenei részt játssza Schulhoff Erzsébet V. oszt. tanuló. 7. Dalok. Éneklék Lendvai Jolán és Nagy Iona VI. oszt. tanuló. 8. Háboru van... Irta és felolvassa Balogh Etelka V. oszt. tanuló. 9. Az igazgató évzáró beszéde. (A jutalmak, segélyek kiosztása.) 10. Himnusz. Ének. — Belépődíj két korona a Tanárok Házára, a szegény és beteg gyermekek nyaralási költségeire. Utóbbi célra felülfizetéseket köszönettel nyugtatnak.

Kiadják az új cukorjegyeket. A városi közlelmzési hivatal közlése szerint, hogy a folyó év július 1-től szept. 30-ig érvényes új cukorjegyeket kiadja, a régi cukor-

jegy és a legutóbbi katonai rekvirálás alapján kiállított rekviráló lap felmutatása mellett. Ugyanakkor kiadja a közlelmzési hivatal a befizetéshez szükséges cukorutalványokat is. A közönség köteles bemondani a kereskedő nevét is, akinél a cukrot megvásárolni akarja.

Az ócska cipőket is jegyre kell adni. A kereskedelmi miniszterium szerint a cipőjegyrendszer a használt cipőkre is kiterjed. Cipőjegy nélkül tehát az ócskások sem adhatnak el lábbelit.

Kinevezés. **Vukelic József** 86. gyalogezredbeli hadnagy, élelmzési tisztet, 1918. május 1-től számítandó ranggal főhadnagyelelmzési tiszté nevezte ki a király.

A cs. és kir. 86. gy.-e tisztjei

özvegy és árva alapja javára

Monstre hangverseny

Kerpely Jenő világhírű gordonkaművész, **Marton Erzsébet** a Magyar színház szépséges primadonnája, **Vágó Boriska** az Operaház tüneményes hangja új koloratúr énekesnője, **Abrahám Pál** zeneszerző, **Busfeketé László** konferanciér felleptével kedden — este fél 9 órakor — lesz a —

Lifka moziban

Az Urak Mária Kongregációja holnap szombaton délután 6 órakor gyűlést tart a Kath. Leányegylet helyiségében.

Elzárásra ítélt ügyvéd. A nagybányai esendőrségnek sikerült lelepleznie dr. Drágos Teofil ügyvédet, az Aurora bank igazgatóját, hogy hagyományosan petróleumot árusít vidéki asszonoknak. A esendőrök egy hordóban 200 liter petróleumot találtak Drágosnál, aki egyébként mint gazda fel van mentve a katonai szolgálat alól. Kiderült, hogy Drágos egy nem működő malom részére szerezte a petróleumot. A rendőrkapitány 1000 K fős és 1000 K mellékbüntetésre ítélte Drágost. Az ítélet ellen egy a vádlott, mint az ügyész megbízott fellebbeztek. A fellebbezés folytán az alispán megváltoztatta az ítéletet és dr. Drágos Teofil 30 napi elzárásra mint fős, és 2000 K mellékbüntetésre ítélt. Az ítéletről a felmentés megszűntetése végett értesítik a honvédelmi miniszteriumot is.

Törvényszéki főtárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék mint büntetőbíróóság főtárgyalásra a következő ügyeket tűzte ki: június 10-én: Sokac István, Klenácki János és egy társa, Szabó Kálmáné, Bencsics Józsefné, Fenyvesi Péter, június 12-én: Szilágyi Sándor, Márton József és egy társa, Sámán Péterné, Barna Antalné, Horváth Istvánné, özv. Boja Istvánné és egy társa, június 14-én: Hóner Máttyás, Dósa Gábor és egy társa, Csöcske Kálmán.

B. Sándor Erzsébet aria és dalestélyének műsora. B. Sándor Erzsébet és kir. kamara énekesnő szombati (Korzó Mozi) dalestélyének műsora a következő: 1. a) Mért? Dal. Delibestől. b) Vogel

im Walde Dal. Taubertől. Éneklé B. Sándor Erzsébet és kir. kamara énekesnő. 2. a) Dvorák: Humoreszk b) Grieg: An den Frühlings. c) Chaminade: Pas des Amphores. Zongorán előadja Dienzl Oszkár. 3. Arnyéktánc. Meyerbeer „Dinorah” című operájából. Éneklé B. Sándor Erzsébet és kir. kamara énekesnő. Tizenöt perc szünet. 4. a) Meyerbeertől. b) Tavasz-dal Dienzl Oszkártól. Éneklé B. Sándor Erzsébet és kir. kamara énekesnő. 5. Strauss-Dienzl: Keringő változatok. Zongorán előadja Dienzl Oszkár. 6. Lakme csemettyű-áriája Delibes hasonló című operájából. Éneklé B. Sándor Erzsébet és kir. kamara énekesnő.

Halál a vonaton. Szerdán reggel amikor a regőcei vonat befutott Bajára, jelentették az állomásfőnökségnek, hogy a vonat egyik teherkocsijában egy öt tagból álló cigánykaraván utazott Bajára és a karaván közül a legöregebb cigányt halva találták. A kocsiiban rémes bűz terjengett és attól lehetett tartani, hogy az öreg cigány valami ragályos betegséggel esett áldozatul. A főnökség az esetről jelentést tett a rendőrségnek, mely kiszállt a helyszínre és intézkedett, hogy a hullát a hullaházba szállítsák, az élő cigányokat pedig megfigyelés alá helyezték, nincs-e valami ragályos betegségük.

Katonák bünszövetkezete. Az élelmiszerjegyekkel üzött roppant nagyarányú visszaélést leplezett le a budapesti katonai rendőrség. Nemesek a pályaudvarok körül az átutazó katonáknak és kávésoknak árusították az élelmiszerjegyeket, hanem a piacokon is üztek azokkal, így a Garay-téri piacon valóságos zugszörzést alakítottak az élelmiszerjegyek árának felemelésére. A jelek arra mutatnak, hogy egész bünszövetkezet létesült a főváros területén a jegek forgalombahozata céljából, amelynek tagjai leginkább katonaszökevények. A csaló katonák vezéreit Jankó Jánost és Janisch Antalt a katonarendőrség átadta a hadbírósnak és miután kétségtelenül kiderült, hogy a széghamos katonaszökevények a család után szerzett élelmiszerutalványokat és felhalmozott rengeteg élelmiszerkészletet fővárosi és vidéki üzletemberek közvetítésével adták el a maximális áron felül, a legerélyesebb nyomozást indították meg azoknak a felderítésére, akik a csaló katonaszökevényekkel üzleti összeköttetésben állottak.

Dr. Bihari Lujza fogorvos rendelését Főter, Popovits házban, (Kazinczy-u. sarok) ismét megkezdte.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkában, aranyból és platínából, valamint szony- és platinafogak, koronák és hidak, ugyezintén az a padlás nélküli fogak. Fogtársa teljesen értesítelntve és fogtárművek (plombák) készítésére.

Schäffer Béza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Kávéházakban kérje a „Delvidék”-et.

CSARNOK.

Az én háborus kis kertem.

Gyönyörteli virágos kis kertem, Hová tűnt el egykori szépséged? Miért látlak oly busan, leverten, Mire jutott szép gyönyörtiséged?

Hol van magasra törő rózsafád, S szemet vidító szép virágid? Rózsa tövist és nem virágot ad S más virág sem tölti szív vágyait.

A kert virágait már vész verte le? Mely zivatar vonult felette el? Hová veszett minden disze, bája?

Bősz harc tarolta le kert szépségét S okozta emberek éhségét: S a kert termi, mi őket táplálja.

Zányi György.

Szerkesztő: **BERKES MÁRK.**

Nyomatott a kiadótulajdonos, **Szabó Antal** Nyomda és Irodalmi Vállalat, mint szövetkezeti könyvnyomdásként Szabadkán, Rakóczi-utca 20. sz. sz. n.

Felölös szerkesztőnk telefonszáma **Palics 34.**

Nem az a hibás,

aki a katolikusellenes lapokat szerkeszti, hanem az, aki azoknak a szerkesztésében közreműködik, hanem az, aki azoknak a betűjét a nyomdában kiszedi, hanem az, aki kinyomtatja, és korántsem az, aki azt árulja,

hanem aki megveszi,

az a legnagyobb hibás, az a legnagyobb bűnös, az a legnagyobb áruló!

KORZÓ-MOZI

műsora.

Péntek—szombat—vasárnap

Ujdonság! Ujdonság!

Psylander

öriga 16 szerep, remek filmje

A szívek lovagja

Vígjáték 3 felvonásban.

És Pazar Nordisk attrakció

A három királynője

Dramai színjáték 3 felvonásban.

Előadások: d. u. 6, este 1/2 9 kor,

vasár-, és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

Szombaton este 1/2 9 kor.

B. Sándor Erzsébet és kir.

kamaraénekesnő az operaház világhírű művésznőjének ragyogó

dalestélye **Dienzl Oszkár** zongora

művésze. Hevőárak: 15, 10 korona.

Palicson kiadó

nyárta 2 butorvzott szoba, külön-külön, a Nagy Ferenc-villában. (Földmivessis kola mellett.)

A Monte Atolone hősei.

A Monte Atolone hegyen, mint ismeretes, pár héttel ezelőtt a 86. gyalogezred igen heves olasz rohamokat vert vissza. Mekkora lehet a fontossága ennek a ténynek, azt a rengeteg kitüntetés mutatja, melyben az ezred legénységét részesítették. A nagyobb kitüntetésekéről már megemlékeztünk, de a bronzérmesek is megérdemlik, hogy nevüket fölemlítsük. Ezeknek is pünkösdi vasárnapján tüzte föl a harctéren Belmond altábornagy vitézségi érmet.

Másodszor kaptak vitézségi érmet: Balogh István szakaszvezető. Reeskó György Gráf Vilmos Horváth Péter káplárok.

Bilicki György Czelli András Loncsárszki Antal Szuroczki István Ringel Fülöp Kelemen János Pető István Slezák István Takács Antal Kollár Péter Pataki Mihály Dukai Péter Tóth József Michnye György Tankovics István Stefkovics György Fleisz György Halász István Pénczes Menyhért Mahán Sándor Takács Lajos Tutarov Ignác Pongrácz Antal Fehér István Renesár Ferenc Borosgyevi Mihály Gálfi Béla Nagy András Sighetanc Ferenc Vanya Imre Zrinyi Vilmos Kis Juhász László Magyar István Misodich Balázs Pécs Gergely Dulity Antal Juhász János Plaki Mihály Pertics György Oszvár Ferenc Török Jenő Baráth András Bartos István gyalogosok.

Bronz vitézségi érmet kaptak Prídala Mihály Kugler Emil Brucker Jakab zászlósok.

Ottenbacher György tiszthelyettes. Takács István Doroszlóvácski Arkádia Dr. Aradszki Iván Gombos Antal hadabronójelölt örm.

Kovács Kinka József Nagy Elek Rein Izó Stáber József Rajcsics Béla Melzner Ferenc Hertenstein János Sibality Illés Babin Dusan Bnzinger Keresztély örmesterek.

Ofner Béla Muchitsch Rudolf Uhl Károly számvivő örmesterek. Kovga Ernő Tóth Károly Paál Ferenc Fülöp Gyula Nagy József Andor Pál Bablász Károly Püspök József Venekzianer Ernő Kovács József Szaifl Géza Piszarov Milko önkéntesek.

Lonsev Dusan Sársevics Félix Gulics György Nagy Ferenc Bibity Miklós Rózsa Béla Balázsevics Gregor Kovács Ferenc Jordán Lajos Szrembó József Thomas Lajos Kopasz Mihály Varga Sándor Schöffler József Bregovics Pál Terzin Dusan Szrenkó István Bencsili Ferenc Benedek Lajos szakaszvezetők.

Szépesi Péter Szlovák Iszó Leopold Keresztély Manojlovics Konstantin Bata Lukács Maetin Kristián Toldi István Raab Mihály Schümacher Fridric Károlyi Mihály Takács József Szabó László Kinkel Henrik Horváth Béla Drinoci István Becke János Molnár István Vass Antal Szimilovics Lajos káplárok.

Bajtaj Józsefe Oszmann Ferenc Szkenderovics Lajos Bosznai József Dömötör Sándor Varga Péter Csik János Molnár Mátyás Bens Antal Radan Vászó Vrenesics Veliszlav Novák Henrik Toldi János Szabó Ferenc Vörös Dániel Bakos István Berényi Sándor Szabó Károly Bech Aladár Bajnor János Berta Mihály Kovács József Megyeri Mihály Zombola István

Winkler József Péterman András Bilig János Markovics György Reijer György Juhász János Kollár Antal örmesterek.

Mozgé-fényképszínház.

Korzó mozi műsora:

Szerda—csütörtök: Remek külföldi produkciók. a leghíresebb Eichberg film Ellen Richterrel: **Ha az árok teljesül.** színmű 4 felvonásban. **Egy kényes megbízatás.** Kínzó életkép új-donság.

Péntek-Szombat-Vasárnap: műveszi pazar kiállítású Nordisk slágerék: Psilander gyönyörű filmje. **A szívek lovagja** Vigjáték 3 felv. nagy sikert aratott filmjáték. **A Három királynője.** Megkapó dráma 3 felvonásba.

Szombaton este 1/2, 9 kor **B. Sándor Erzsé** és kir. Kamaranékesnö Operaház világhírű művésznőjének dal és ária estélye Dietzl Oszkár zongoraművésszel.

Elsőrendű Gyertyamosi salétrommentes

tégla

azonnal kapható

Bánó és Bröder
cégnél Szabadka.

Ujság árusító

emberek,
asszonyok,
lányok,

fiúk

havi fizetéssel,

vagy magas %-al

azonnal felvétet-

nek a

DÉLVIDÉK

kiadóhivatalában.

A nagyérdemű közönségnek tudomásul adom hogy a Gál és Olka cég legelső temetkezési vállalatát átvettem amelyet saját nevem alatt folytatom és arra ígérek hogy a nagy érdemű közönségnek eleget tegyek leg pontosab és leg gyorsabb és legjútányosabban fogok kiszolgálni kiváló Tisztelettel

Fekete Dénes

Özv. Joóné féle ház Deák-u.

Nappali szolgálatra szóló takarítás-oz, házas szolid nők havi 150 kor. fizetéssel a **Nemzeti nagy szállodához** felvétetnek.

Viszketekéséget, sőt, ört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. F. L. SCH-féle eredeti törv. védett

„Skaboform
Kerőcs”

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccsés dr. Fleischer-féle kőjünk. Próbátétele 3 korona, vagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia” városi gyógyszer-tár 1. kör Deák-utca. (Miskápolna mellett)

Vásárolni a SKABOFORM

rétegre ügyeljen!

„Ferravin”

vasas china bor

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak. Étvágyat gerjesztő ideg erősítő s vért javító gyógyszer. Számtalan sorsai ajánlás.

Szabadkán kapható. Decsy Jenő úr gyógyszer-tárában. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin” névre tessék ügyelni.

Vessünk a legmasabb áron HASZNÁLT TANKÖNYVEKET

regényeket, régi ujságpapirt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papirtból készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezrenként

Családi és tábori levelezésre 100 papir és 100 boríték 5 kor. Pajcsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill. 100 fill. igen nagy választék, viszontelárusítók részére papírok, írószerék kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papírkereskedő Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

Főzni tudó bejárónőt vagy mindenest leányt telveszek.

Nojcsék Géza
kereskedő

Azonnali belépésre keresek egy rend és tisztaság szerető főmőlnárt. ki 8 járatu automatikus vámmal-mom kezelni vállalja s a félmagas örlésben a legnagyobb képzeltsége van, fizetési igényekkel ellátott ajánlatot Elgeez József henger-malma emére Sándorfalva, Szeged mellett intézendők.

A világítási rendelel

határozatait a főnyhatás osztkénése nélküli osztkis

Tungsram
félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40,
60 watt fogyasztásu

Tungsram-lámpákat.

Papirspárga

kilogrammonként

10 korona.

Klein Géza cégnél

Szabadka.

Bercsényi-u. 5.

Két hivatalos menő felvétetik az önkéntes mentőknél. Jelenkezni lehet a Menő-állomáson.

Rákóczi-utcaiban 6 padlós és egy padlónélküli szobával nagy pincével, parkával fedett lakóház, 228 m² területen eladó. Felvilágosítást ad

Szkala Simon
örparancsnok, városi tűzoltóság

Munkáslányok — magas fizetéssel felvétetnek a Johanna szikvizgyárban.

Harisnyáit

javítsassa „Rózsa” varrott fejlettel. Párónként 2-40 K. Törvényesen védve. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Barmilyen más fejletet és javítást elfogadunk. Gyűjtőhely Pázmány-utca 4 sz.

Borsepró

20—25. hltényi eladó Szabonyá Bertalan • Horvosi-krályalmán.